

Grundig og systematisk om katastrofer

Lennquist S

Katastrofemedisin

468 s, ill. Stockholm: Liber, 2002. Pris SEK 563
ISBN 47-04856-5

Katastrofe er en situasjon der tilgjengelige ressurser er utilstrekkelige i forhold til det akutte behandlingsbehovet og der belastningen er så høy at normale kvalitetskrav for medisinsk behandling ikke lenger kan

opprettholdes tross adekvate tiltak. Stor ulykke er en situasjon der tilgjengelige ressurser er utilstrekkelige i forhold til det akutte behandlingsbehovet, men der det ved omfordeling av ressurser og forandret teknikk er mulig å opprette normale kvalitetskrav for medisinsk behandling.

Katastrofemedisin som vitenskap behandler alle situasjoner med utilstrekkelige ressurser, fra den begrensede ulykken i et ressurssterkt samfunn (bussulykke, togulykke) til den store naturkatastrofen i et utviklingsland. Behandlingsnivået er forskjellig, men prinsippene de samme. Det kreves forskning og utdanning for å oppnå god katastrofeberedskap.

Professor Sten Lennquist, kirurg og leder av Katastrofemedisinsk Centrum i Linköping, er nestor i nordisk traumatologi og interkontinentalt anerkjent. Han har med seg 20 svenske spesialister. Forfatterens motto er: Enkelhet er nøkkelen til en vellykket katastrofeplan. Alle involverte må ha en sjanse til å kunne sette seg inn i den. Hans fremstilling av tankegangen rundt prioritering og kosteffektiv ressursutnyttelse er didaktisk forbilledlig.

Boken er planlagt som hjelpemiddel ved utdanning på alle nivåer, fra basal grunnutdanning til spesialister og ledere. Den har en ordliste for ikke-medisinere. Den inneholder et kapittel om første behandling i skadeområdet og et kapittel om første behandling i sykehus. Disse har informative illustrasjoner og dekker alt fra løft av pasienten til akutte, kirurgiske prosedyrer. Dette utgjør i seg selv en kortfattet lærebok i traumatologi. Brannskader, kuldeskader, kjemiske skader, stråleskader, infeksjonsproblemer i katastrofesituasjoner, katastrofepsykiatri, alt er med. Det er kapitler om organisasjon, administrasjon, ledelse og utdanning.

Hvert kapittel har litteraturhenvisninger. Boken har et fylldig register. En oversikt over alle rapportene fra Katastrofemedisinska organisationskommittén fra 1966 til 1998 er inkludert. Disse rapportene er analyser av ulykker internasjonalt, som ansees så store eller uvanlige at de bør rapporteres til andre. Socialstyrelsen sender ut observatører som

lager rapportene. Det gjenspeiler systematikken i svensk katastrofeberedskapsarbeid.

Boken foreligger i solid plastinnbinding, litt stor for frakkelommen, men hendig. Den egner seg som pensumbok i katastrofeundervisning for mannskaper av alle kategorier som skal arbeide i felten. Den kan samtidig være grunnboken ved planlegging av katastrofeberedskap og ledelse.

Johan Pålgram-Larsen

Militærmedisinsk utdannings- og kompetansesenter
Sessvollmoen

Velskrevet om kreftsmarter hos barn

Liossi C

Procedure-related cancer pain in children

210 s, tab, ill. Oxon: Radcliffe Medical Press, 2002. Pris GBP 20
ISBN 1-85775-453-0

Målgruppen for denne oversiktlig og greie boken er alle helsearbeidere som arbeider med barn og kreft. Prosedyrerelaterte smerter er et stort problem for dem som arbeider med disse barna. Forfatteren gir

en god tilnærming til alle aspekter i denne omsorgen. Det gis en fin oversikt over fysiologi og psykologi for prosedyrerelaterte kreftsmarter, og man får en god bakgrunn for å forstå smerter. En oversikt over måter å vurdere smerte med forskjellige målemetoder, er også beskrevet. Det fokuseres både på den farmakologiske behandlingen av prosedyrerelaterte smerter og intervensjoner som lokalanestesi, generell anestesi og bevisst sedering, og det er gitt retningslinjer for en sikker og effektiv implementering.

To av kapitlene gir en konsis oversikt over de mest effektive og mest brukte psykologiske intervensjonsprosedyrene i mestringen av prosedyrerelaterte kreftsmarter i klinisk praksis. Intervensjoner som forberedelse, distrahering, kognitiv behandling og hypnose er beskrevet forholdsvis detaljert. Det siste kapitlet er viet integreringen av farmakologisk og psykologisk smerteintervensjoner.

Kapitlet om farmakologi er ført i pennen av barneonkolog Richard Hain, de andre kapitlene er skrevet av forfatteren av boken, som er psykolog. Boken preges til en viss grad av den psykologiske tilnærmingen, men grunntonen i boken er den tverrfaglige tilnærmingen for å hjelpe disse barna på en best mulig måte. Boken anbefales til alle som arbeider med kreftrammede barn.

Finn Wesenberg

Barneklivnikken
Rikshospitalet

Leger i Norge

Vår nye personalisaseksjon *Oss imellom* åpnes i hvert nummer med et bilde i serien *Leger i Norge*. Fotograf Terje Nygaard og lege Tori Flaatten Halvorsen skriver om sitt prosjekt:

Leserne av *Tidsskriftet* bør overalt i landet. Nesten ethvert postbud kjenner bladet. På plastomslaget står det dr.med., stud.med., ass.lege, overlege eller andre yrkestitler. Men uansett lege. Vi – en fotograf og en lege – har startet et prosjekt der vi ønsker å finne ut hvem som er der ute i denne legeverdenen. Alle leger valgte samme studium, men i løpet av utdanningen og tiden etterpå har de gått forskjellige veier. Det ønsker vi å få frem visuelt.

Nr. 1, side 85

Nr. 2, side 215

Nr. 3, side 367